

แนวทางการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูป ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การประกาศนโยบาย NO GIFT POLICY จากการปฏิบัติหน้าที่

โรงเรียนอวมัจฉ์วิทยาคาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑

คำนำ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2563 ได้เห็นชอบแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ กิจกรรมที่ 4 พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ เป้าหมายที่ 1 ข้อที่ 1.1 ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย ประกาศ เป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ดังนั้น เพื่อให้โรงเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำนโยบาย “No Gift Policy” ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม มีมาตรการ ให้นำไปยึดถือเป็นแนวทาง โรงเรียนจอมจันทรวิทยาคาร จึงได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ “การประกาศนโยบาย No Gift Policy จากการ ปฏิบัติหน้าที่ ไปปรับใช้หรือประยุกต์ให้เหมาะสมตามบทบาทภารกิจ และขับเคลื่อนธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่อไป

โรงเรียนจอมจันทรวิทยาคาร

แนวทางการขับเคลื่อน
แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤตินิสัย (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ (Big Rock)
เรื่อง “นโยบาย No Gift Policy จากการศึกษาที่”

1.ความเป็นมา

การทุจริตและประพฤตินิสัยเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยมาอย่างช้านาน สาเหตุและปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริตในระบบราชการอย่างเห็นได้ชัดนั้นคือ ระบบอุปถัมภ์และพฤติกรรมการอุปถัมภ์ระหว่างกัน นำมาซึ่งการให้หรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อเป็นสิ่งตอบแทน ส่งผลต่อการใช้ดุลยพินิจหรือ การตัดสินใจในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม กลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วไป โดยไม่เห็นว่า是一件ที่ผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันอาจนำไปสู่การเรียกรับ หรือยอมที่จะรับประโยชน์ในการกระทำทุจริตในภาครัฐได้ ถึงแม้ว่าที่ผ่านมา ภาครัฐจะมี นโยบายในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤตินิสัยมาโดยตลอดก็ตาม แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงมีความรุนแรงและ ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องร่วมกันหาแนวทางหรือมาตรการที่จะนำไปสู่การป้องกันการทุจริต ให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม

โรงเรียนจอมจันทรวิทยาคารจึงได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อน “นโยบาย No Gift Policy ”ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิสัย (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ (Big Rock) เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) และนำไปสู่การปฏิบัติแก่โรงเรียน ให้นำไปปรับใช้ในโรงเรียนและขับเคลื่อนธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของโรงเรียน รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงเรียน (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ส่งเสริมให้เกิดการ ขับเคลื่อนธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของโรงเรียนต่อไป

2.วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อป้องกัน หรือลดโอกาสในการรับสินบน ผลประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบต่างๆ แก่บุคลากรในโรงเรียนและโรงเรียน
- 2) เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียน มีจิตสำนึกในการปฏิเสธการรับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่
- 3) เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรคุณธรรมและโปร่งใส (Organization of Integrity) ของระบบราชการให้เข้มแข็งและยั่งยืน
- 4) เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

4. กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561

มาตรา 128 ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมชาติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือ ญาติที่ให้ตามประเพณีหรือตามธรรมชาติตามฐานานุรูป บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็น เจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปี โดยอนุโลม

2) พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่รัฐไว้ในหมวดที่ 1 มาตรฐานทางจริยธรรม

มาตรา 5 (4) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมี จิตสาธารณะ (6) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ

3) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.

๒๕๔๔

“ของขวัญ” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออวยชัยไมตรี และให้ หมายความว่ารวมถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้เป็นรางวัลให้โดยเสนาหา หรือเพื่อการ สงเคราะห์ หรือให้ เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือ การให้สิทธิพิเศษในการได้รับบริการหรือความบันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่าย ในการ เดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พักค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันและไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตัว หรือ หลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ ล่วงหน้า หรือการคืนเงินให้ในภายหลัง

4) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไข เพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2549

ข้อ 6 หน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีการเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรมิได้ เว้นแต่เป็นการเรียไรตามข้อ 19 หรือได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ (กคร.) หรือ กคร.จังหวัด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

หน่วยงานของรัฐซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตในการเรียไรตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไร นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรแล้ว จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ด้วย ในกรณีนี้ กคร. อาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวให้สอดคล้องกับกฎหมายว่า ด้วยการควบคุมการเรียไรก็ได้

ข้อ 18 การเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรที่ กคร. หรือ กคร.จังหวัด แล้วแต่กรณี จะพิจารณาอนุมัติให้ตามข้อ 6 ได้นั้นจะต้องมีลักษณะและวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

นั่นเอง

(1) เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐ

ประเทศ

(2) เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือพัฒนา

(3) เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์

(4) เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับ อนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรแล้ว

ข้อ 19 การเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรดังต่อไปนี้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอ อนุมัติจาก กคร. หรือ กคร.จังหวัด แล้วแต่กรณี

(1) เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และมีมติคณะรัฐมนตรีให้เรียไรได้

(2) เป็นการเรียไรที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือ ผู้เสียหาย หรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากสาธารณภัยหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ

(3) เป็นการเรียไรเพื่อร่วมกันทำบุญเนื่องในโอกาสการทอดผ้าพระกฐินพระราชทาน

(4) เป็นการเรียไรตามข้อ 18 (1) หรือ (3) เพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สินไม่เกินจำนวนเงินหรือ มูลค่าตามที่ กคร. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(5) เป็นการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรตามข้อ 18 (4) ซึ่ง กคร. ได้ประกาศในราช กิจจานุเบกษา ยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ

(6) เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐอื่นที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นในการขอ อนุมัติ ตามระเบียบนี้แล้ว

5) มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 7 มกราคม 2540 ให้ถือปฏิบัติว่าข้าราชการชั้นผู้น้อย พึงงดการให้ ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา หรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หากฝ่าฝืน มติคณะรัฐมนตรีให้ถือว่ามีความผิดวินัย ทั้งผู้ให้และผู้รับ

6) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2563 เห็นชอบในการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ด้าน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติเสนอ โดยกำหนดให้มีการขับเคลื่อนการดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ (Big Rock) กิจกรรม ปฏิรูปที่ 4 พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ ในเป้าหมายที่ 1 ข้อ 1.1 ให้หน่วยงานของรัฐ ทุกหน่วย ประกาศตนเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคน ไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการ ปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)

แนวทางการขับเคลื่อน “นโยบาย No Gift Policyจากการปฏิบัติหน้าที่” มี 3 ขั้นตอนสำคัญ (3 ป.) ดังนี้

1.การประกาศเจตนารมณ์นโยบาย No Gift Policy ขององค์กรหรือหน่วยงาน เป็นการประกาศเจตนารมณ์โดยผู้บริหารสูงสุดขององค์กร เพื่อแสดงให้บุคคล หรือหน่วยงาน หรือสาธารณชน ระบุว่าผู้บริหารสูงสุด ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนในหน่วยงาน มีเจตนารมณ์ที่จะไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิด ทั้งในขณะ ก่อน และหลังการปฏิบัติหน้าที่ และการรับนั้นจะส่งผลให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในปัจจุบัน และอนาคต โดยการประกาศเจตนารมณ์ดังกล่าวจะต้องทำการประกาศฯ เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการ และลงนามโดยผู้บริหารสูงสุดขององค์กรนั้น ๆ (ซึ่งเป็นผู้ประกาศเจตนารมณ์ดังกล่าว) และในการประกาศฯ อย่างน้อยจะต้องมีข้อความ “เป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการ ปฏิบัติหน้าที่” ในประกาศฯ นั้นด้วย และเผยแพร่ลงใน Website หลักของหน่วยงาน หมายเหตุการประกาศฯ ให้ประกาศในทุกปีงบประมาณ (ถึงแม้ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานยังเป็นบุคคลเดิม)

2.การปลูกจิตสำนึก หรือสร้างวัฒนธรรมองค์กร โดยหน่วยงานจะต้องจัดให้มีการดำเนินกิจกรรม ในลักษณะต่างๆ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ปลูกจิตสำนึก และสร้างทัศนคติ ค่านิยมที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัด ให้มีจิตสำนึกในการปฏิเสธการรับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐต้องร่วมมือกันสร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่ ที่จะปฏิบัติงานโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ หรือของขวัญ ภายใต้บริบทของหน่วยงานตนเอง เช่น การจัดอบรมให้ความรู้และปลูกจิตสำนึก การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านการรับสินบนในรูปของขวัญ การสร้างมาตรการและแนวทางภายในองค์กรในการปฏิเสธ การรับของขวัญและนำไปสู่การปฏิบัติร่วมกันในองค์กร เป็นต้น เมื่อดำเนินการแล้วให้เผยแพร่การดำเนินการดังกล่าว ใน Website หลักของหน่วยงาน

3.การประเมินผล การกำกับติดตาม และการรายงานผล ผู้รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานจะต้องดำเนินการรายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรได้รับทราบ และการรายงานให้เป็นไปตามแบบ ที่ สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด เมื่อดำเนินการแล้วให้เผยแพร่การรายงานดังกล่าวใน Website หลักของหน่วยงาน โดยให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับรองการเผยแพร่ใน Website ดังกล่าวด้วย

หมายเหตุ

1.กรณีเป็นหน่วยงานระดับต่ำกว่ากระทรวง ระดับกรมหรือเทียบเท่า จังหวัด รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานระดับต่ำกว่ากระทรวงอื่น ๆ ให้รายงานผลการดำเนินการไปยัง ศปท.กระทรวงที่ตนสังกัดให้รับทราบด้วย เพื่อ ศปท.กระทรวงจะได้รวบรวมรายงานผลการดำเนินการของหน่วยงานในสังกัดกลับไปยัง สำนักงาน ป.ป.ท. ต่อไป (การรายงานดังกล่าวให้รายงานรอบ 12 เดือน โดย ศปท.กระทรวงจะต้องรายงานกลับมายัง สำนักงาน ป.ป.ท. ภายในวันที่ 30 กันยายน ของทุกปีงบประมาณ)

2.ในการประเมิน ITA ให้รายงานและเผยแพร่ภายในกรอบระยะเวลาที่การประเมิน ITA กำหนด